

CRITERIS DE REDACCIÓ I ESTIL

Servei de Política Lingüística

Juliol de 2009

El Servei de Política Lingüística ha editat aquest document amb l'objectiu d'unificar els criteris de redacció i d'estil de la documentació i, especialment, del nou web de l'Ajuntament de Tarragona.

Autors:

Marina Massaguer Comes, tècnica del Servei de Política Lingüística

Albert Ventura Pedrol, estudiant en pràctiques de la URV al Servei de Política Lingüística

1. Presentació

2. Introducció

3. Criteris de redacció

- 3.1. Frases breus
- 3.2. Frases simples
- 3.3. Frases clares

4. Convencions gràfiques

- 4.1. Majúscules i minúscules
  - 4.1.1. Majúscules
  - 4.1.2. Minúscules
- 4.2. Abreviacions
  - 4.2.1. Abreviatures
  - 4.2.2. Sigles
  - 4.2.3. Acrònims
  - 4.2.4. Símbols
  - 4.2.5. Recull d'abreviacions freqüents
- 4.3. Tipus de lletra més utilitzats
  - 4.3.1. Cursiva
  - 4.3.2. Negreta
- 4.4. Signes gràfics més utilitzats
  - 4.4.1. Apòstrof
  - 4.4.2. Punt volat
  - 4.4.3. Cometes
  - 4.4.4. Subratllat

5. Qüestions gramaticals

- 5.1. El gènere de certs noms
- 5.2. Ús de *per* i *per a*
  - 5.2.1. Davant de nom
  - 5.2.2. Davant d'infinitiu
- 5.3. Maneres d'expressar obligació i probabilitat
  - 5.3.1. Perífrasis d'obligació
  - 5.3.2. Perífrasis de probabilitat
- 5.4. Relatius
- 5.5. Canvi de preposició
- 5.6. Caiguda de preposició
- 5.7. Omissió de la conjunció
- 5.8. El complement directe no porta preposició

6. La visibilització de les dones en la llengua

- 6.1. Mots col·lectius
- 6.2. La paraula *persona*
- 6.3. Duplicacions i barra inclinada
- 6.4. Professions i càrrecs
- 6.5. Formes de tractament

7. Tractaments personals

- 7.1. Emissor
- 7.2. Receptor

8. Expressions fixades: unificació de criteris

9. Barris de Tarragona i altres noms de lloc

10. Recursos lingüístics en línia

1. Presentació

Per a una institució de les dimensions de l'Ajuntament de Tarragona és necessari disposar d'un document de referència que homogeneïtzi les pràctiques lingüístiques, és a dir, d'una eina perquè totes les persones que escriuen en nom de l'ens segueixin una mateixa línia. La posada en marxa del nou web municipal ens ofereix una bona oportunitat per fixar els criteris de redacció i estil de la institució que representem.

El fet de disposar d'un nou web municipal comporta un augment de la qualitat en la relació entre l'Ajuntament i la ciutadania, i aquesta qualitat en la comunicació va estretament lligada amb una bona qualitat lingüística, ja que la llengua és un element fonamental de la comunicació i el que ens singularitza com a persones.

Una de les missions del Servei de Política Lingüística municipal és donar recursos per facilitar l'ús de la llengua i per això hem considerat que calia elaborar el document que ara teniu a les mans. L'objectiu és que serveixi de suport a la feina diària del personal de l'Ajuntament.

S'hi tracten diversos aspectes de la pràctica lingüística: criteris de redacció, convencions gràfiques, qüestions gramaticals conflictives, recursos per visibilitzar les dones en la llengua, tractaments personals, expressions fixades i noms de lloc de Tarragona. També s'hi ha inclòs un apartat final de recursos lingüístics a Internet, en què podeu trobar solucions a dubtes no previstos en aquest document.

Us animem a tenir-lo ben a mà en la feina diària, a fer-lo servir sovint i a treure'n el màxim partit.

Rosa M. Rossell Rigau
Tinenta d'alcaldia de Cultura, Patrimoni Històric i Ensenyament
Consellera de Política Lingüística

2. Introducció

El Servei de Política Lingüística posa a la vostra disposició aquests "Criteris de redacció i estil" per garantir la bona qualitat lingüística dels textos que generi l'Ajuntament de Tarragona, especialment els del nou web municipal.

No és un manual exhaustiu perquè, si ho fos, podria resultar poc operatiu per a la feina diària. S'hi han recollit recomanacions per solucionar els errors més freqüents i els aspectes lingüístics que solen generar dubtes. Està orientat bàsicament a la pràctica lingüística en el nou web municipal, però pot ser vàlid també per a qualsevol tipus de documentació generada des de l'Ajuntament.

En la comunicació entre institucions i ciutadania, la prioritat sempre és el missatge que es dona, no pas la manera com es transmet des d'un punt de vista lingüístic. Un escrit no és més bo per ser molt recargolat, si no tot al contrari. En aquest sentit, cal tenir present que el model de llengua de l'Ajuntament de Tarragona s'ha de caracteritzar per:

1. La **correcció** perquè les institucions són model lingüístic per a la ciutadania.
2. L'**agilitat** i l'**eficàcia** per assegurar que el missatge arriba de manera correcta, clara i ràpida.
3. Un **registre** i una **varietat estàndards** per assegurar que el missatge arriba a tota la ciutadania.

Per moure's pel document i trobar ràpidament el que es necessiti, pot ser útil fer servir l'opció de cerca dintre del PDF (la icona dels binocles) i buscar paraules clau.

Per solucionar dubtes no previstos en aquest document, cal utilitzar les fonts en línia facilitades a l'últim apartat o bé consultar la secció "Dubtes freqüents" del Servei de Política Lingüística a la intranet. També us podeu posar en contacte directament amb el Servei de Política Lingüística municipal mitjançant l'adreça mmassaquer@tarragona.cat o el telèfon 977 24 22 20. Totes les propostes i suggeriments que ens feu arribar seran benvinguts.

3. Criteris de redacció

3.1.Frases breus

Les frases curtes són fàcils de comprendre i de retenir. En canvi, si fem servir frases massa llargues pot ser que la persona que les llegeixi hagi de tornar enrere en el text per comprendre el que diuen. Cal fer servir una frase per a cada idea que es transmeti i intentar que la llargària no superi les 25 paraules.

3.2.Frases simples

Quan abusem de les frases subordinades el text es fa més complicat i feixuc del que seria necessari. Per tant, cal fer-les servir només quan la idea que vulguem expressar ho requereixi. També hem d'evitar els incisos excessivament llargs.

3.3.Frases clares

Utilitzant un registre estàndard aconseguim que els textos:

- 1) Tinguin la formalitat que requereix una situació comunicativa pública.
- 2) Puguin arribar a tota la ciutadania.
- 3) Guanyin precisió, claredat i univocitat.

Evitarem, doncs, els arcaïsmes, els tecnicismes, les expressions redundants i la sintaxi i el lèxic propis de registres excessivament cultes o excessivament col·loquials.

Sovint cal transmetre missatges a persones no vinculades a l'Administració i no necessàriament expertes en la matèria de la qual tracta l'escrit. Per tant, cal anar amb compte amb l'ús de terminologia específica i fraseologia pròpia de l'àmbit administratiu perquè poden generar dificultats a l'hora d'entendre els textos.

4. Convencions gràfiques

4.1. Majúscules i minúscules

4.1.1. Majúscules

- Noms propis de persones:

Josep Fèlix Ballesteros

Rosa Rossell

Joan Anton Font

- Noms propis de lloc:

Casa Castellarnau

Antic Ajuntament

Antiga Audiència

- Noms propis d'institucions, organismes, departaments, empreses i entitats:

Ajuntament de Tarragona

Servei de Política Lingüística

Empresa Municipal de Transports

Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat

Associació de Venedors del Mercat Central

- Les paraules *administració*, *govern*, *estat*, *exèrcit* i *església* quan formen part d'una denominació concreta (però els complements que puguin acompanyar-les van amb minúscula):

Estem implantant un pla de modernització de l'Administració local.

El van nomenar cap del Govern andorrà fa tres mesos.

Qualsevol estat europeu aplica la legislació vigent; l'Estat francès, però, no aplica la legislació lingüística.

El papa de Roma és el cap de l'Església catòlica.

- La primera paraula de les lleis i textos normatius:

La Llei municipal i de règim local de Catalunya

La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística

El Reglament orgànic municipal

El Codi civil

- Els butlletins i diaris oficials¹:

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya

Butlletí Oficial de l'Estat

Butlletí Oficial de la Província de Tarragona

- Tractaments protocol·laris:

Il·lustríssim Senyor Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona

Honorable Senyor Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura

- Designacions d'òrgans de gestió concrets:

La Junta Directiva del Club Gimnàstic de Tarragona

El Consell d'Administració d'ESPIMSA

- Designacions de festivitats cíviques, religioses i polítiques:

Esperem que arribi Santa Tecla per veure el Ball de Dames i Vells.

La Setmana Santa de Tarragona és coneguda per la processó de Divendres Sant.

S'han organitzat diversos actes per commemorar la diada de l'Onze de Setembre.

4.1.2. Minúscules

- Càrrecs i denominacions professionals:

L'alcalde de Tarragona

El president de la Cambra de Comerç

La consellera de Treball

L'arquebisbe de Tarragona

La ministra d'Habitatge

El rector de la URV

El rei Joan Carles

La directora de la sucursal bancària

- Denominacions genèriques de lloc:

El carrer Major

La plaça dels Carros

L'avinguda dels Països Catalans

L'arc de Sant Antoni

L'església de Sant Agustí

---

¹ Vegeu els usos de la cursiva al punt 3.3.2.

En canvi, escriurem sempre *Rambla Nova*, *Rambla Vella* i *Via Augusta* perquè són noms que han deixat de ser genèrics.

- Denominacions genèriques d'institucions, organismes, etc.:

Els ajuntaments del Camp de Tarragona treballaran junts en el projecte.
Qualsevol conselleria de la Generalitat pot col·laborar a finançar la nova instal·lació.
Han demanat ajuts als departaments de Relacions Ciutadanes i de Cultura.

- Denominacions sinònimes d'entitats o institucions (coreferents):

El consistori tarragoní (l'Ajuntament de Tarragona)
La cambra catalana (el Parlament de Catalunya)
La cambra alta (el Senat)
La cambra baixa (el Congrés dels Diputats)

- Denominacions genèriques que continguin les paraules *administració*, *govern*, *exèrcit*, *església* o *estat*:

Qualsevol administració pot tramitar la vostra sol·licitud.
Els exèrcits suposen una despesa important als pressupostos dels estats.
Sempre que parlem de cristians parlem de diverses esglésies.

- Parts de textos normatius:

L'article 2 del Codi penal
El capítol IV del Reglament per a l'ús de la llengua catalana

- L'article dels topònims:

Al terme del Morell hi ha l'aiguabarreig del Francolí i el Glorieta.
L'Aleix és dels Pallaresos però el seu pare és del Vendrell.
El poble de la Canonja es va incorporar a Tarragona el 1964; aviat, però, se'n segregarà.

- Els mesos i els dies de la setmana:

Va venir dilluns, 25 d'abril.
Celebrarem el dia de Tots Sants, 1 de novembre.
Tarragona, 23 de maig de 2009

4.2. Abreviacions

La missió de les abreviacions és estalviar espai i temps a l'hora de representar paraules. Actualment es tendeix a reduir-ne l'ús. Hi ha tres tipus d'abreviacions: les abreviatures, les sigles (que inclouen els acrònims) i els símbols.

4.2.1. Abreviatures

Les abreviatures es poden formar tallant les paraules després de la primera vocal o de les primeres consonants (*c.*, *carrer*; *pàg.*, *pàgina*) o bé comprimint la paraula, és a dir, mantenint la primera o les primeres lletres i la terminació (*Sr.*, *senyor*; *fra.*, *factura*).

Cal tenir en compte:

- Punts: sempre porten punt final.
- Accents: es mantenen els mateixos accents que tindrien les paraules sense abreujar: *pàg.* (*pàgina*), *núm.* (*número*), *àt.* (*àtic*).
- Majúscules i minúscules: normalment van amb minúscula si hi va la paraula sense abreujar: *rbla.* (*rambla*), *crtà.* (*carretera*). Són excepcions *Sr./Sra.* (*senyor/senyora*) i *Dr./Dra.* (*doctor/doctora*).
- Marques de gènere i nombre:
  - Les abreviatures que es formen tallant la paraula no porten marques de gènere ni de nombre: *pàg.* (*pàgs.*), *núm.* (*núms.*).
  - Les abreviatures que es formen comprimint la paraula sí que porten marques de gènere i de nombre: *Sres.* (*senyores*), *fres.* (*factures*), *dtes.* (*descomptes*).

4.2.2. Sigles

Les sigles són grups de lletres inicials que abreugen el nom d'entitats, organismes, documents, productes diversos, etc.:

EMMCT (Empresa Municipal de Mitjans de Comunicació de Tarragona)
SMO (Servei Municipal d'Ocupació)
URV (Universitat Rovira i Virgili)

Cal tenir en compte:

- Punts: no s'han de posar punts entre les lletres: *DNI* (no *D.N.I.*).
- Accents: no en porten mai.
- Majúscules i minúscules: totes les lletres són majúscules excepte si una entitat decideix introduir-hi minúscules (*CiU*, *EUiA*).
- Marques de gènere i nombre: no porten mai marques de gènere ni de nombre. Per tant:
  - No farem plurals del tipus *les AMPA's*, *les PIME's*, *els CD's*, sinó que escriurem *les AMPA*, *les PIME*, *els CD*.
  - No farem els plurals duplicant les lletres com *els EEUU*, *els MMEE*, *les AAVV*, *SSMM*, sinó *EUA* (*Estats Units*), *ME* (*Mossos d'Esquadra*), *AV* (*associacions de veïns*), *SM* (*ses majestats*), etc.

4.2.3. Acrònims

Els acrònims es consideren un tipus de sigla, però no estan formats per les lletres inicials de les paraules que el formen, sinó pels segments inicials:

Serfumt (SERveis FÚnebres Municipals de Tarragona)

Incasòl (INstitut CAtalà del SOL)

Renfe (REd Nacional de los Ferrocarriles Españoles)

Cal tenir en compte:

- Punts: no porten punts.
- Accents: solen conservar els accents: *Incasòl* (*Institut Català del Sòl*).
- Majúscules i minúscules: la primera lletra sol anar amb majúscula perquè normalment corresponen a noms d'entitats o institucions.
- Marques de gènere i nombre: no solen portar marques de gènere ni de nombre perquè normalment corresponen a noms d'entitats o institucions.

4.2.4. Símbols

Són abreviatures de conceptes —o maneres de representar conceptes— que han estat fixades per algun organisme oficial i solen tenir un reconeixement internacional: *m* (*metres*), *h* (*hora*), etc.

Cal tenir en compte:

- Punts: no porten mai punts final.
- Accents: no porten mai accents.
- Majúscules i minúscules: solen anar amb minúscula; depèn de com s'hagi fixat internacionalment el símbol: *h* (*hora*), *H* (*hotel*).
- Marques de gènere i nombre: no porten mai marques de gènere ni de nombre.
- Cal deixar un espai entre la unitat i el símbol: *2 km*, *19 h*.

4.2.5. Recull d'abreviacions freqüents

FORMES SENCERES	FORMES ABREVIADES
accidental	actal.
administració	adm.
administratiu	admtiu.
administrativa	admtiva.
ajuntament	aj.
anglès (llengua)	en
associació de mares i pares	AMPA
associació de veïns	AV
adreça electrònica	a/e
avinguda	av.
baixada	bda.
baixos	bxs.
barri	b.
bloc	bl.
carrer	c.
carreró	cró.
carretera	ctra.
català (llengua)	ca
centímetre	cm
departament	dept.
dijous	dj.
dilluns	dl.
dimarts	dt.
dimecres	dc.
dissabte	ds.
divendres	dv.
doctor/doctora	Dr. / Dra.
diumenge	dg.
municipal	mpal.
escala	esc.
espanyol (llengua)	es
euro	€

hectàrea	ha
hora	h
kilogram	kg
kilòmetre	km
kilòmetre per hora	km/h
kilowatt	kW
litre	l
metre	m
metre quadrat	m ²
milió	M
minut	min
número	núm.
pàgina	p. / pàg.
passatge	ptge.
passeig	pg.
per exemple	p. e. / p. ex.
per ordre	p. o.
persona	pers.
petites i mitjanes empreses	PIME
plaça	pl.
polígon	pol.
principal	pral.
pujada	pda.
rambla	rbla.
sense número	s/n
senyor / senyora	Sr. / Sra.
telèfon	tel.
travessera	trav.
travessia	trv.
urbanització	urb.

4.3. Tipus de lletra més utilitzats

4.3.1. Cursiva

- Títols de llibres:

Mil cretins és l'últim llibre de Quim Monzó.

El Departament de Governació i Administracions Públiques ha editat el *Llibre blanc de la funció pública catalana*.

- Publicacions periòdiques (revistes, diaris, butlletins, etc.):

El Punt va publicar ahir un reportatge sobre la candidatura tarragonina a Capital Europea de la Cultura.

El *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* ja ha publicat els últims termes normalitzats pel Termcat.

@juntament és el butlletí intern de l'Ajuntament de Tarragona.

- Creacions artístiques:

El *Guernica*, de Picasso, és un dels meus quadres preferits.

L'escultura *Tarragona als herois de 1811* és obra de Julio Antonio.

El disc *Coser i cantar*, d'Antònia Font, va suposar un gran èxit pel grup.

- Paraules d'altres llengües i paraules usades en sentit metalingüístic:

Assejament psicològic és l'equivalent català del terme *mobbing*.

Han obert un *afterhours* a Tarragona al Port Esportiu.

4.3.2. Negreta

- Títols o subtítols d'un text:

1. Recomanacions per a l'atenció als maltractament

1.1. La intervenció dels serveis sanitaris

La intervenció dels serveis sanitaris és bàsica en la detecció dels maltractaments, amb independència de si existeixen o no lesions.

- Títols de figures, gràfics, etc.:

Gràfic 1. Evolució del nombre de consultes ateses

- Encapçalament de taules:

CONCEPTE	PREU
Material de papereria	200 €
Bosses de plàstic	50 €
Grup d'animació	300 €

- Fragments destacats (ús limitat):

La negreta pot ser útil com a recurs visual per destacar determinats mots o fragments de text. Tot i això, convé no abusar-ne:

Us convidem a la presentació del **Programa d'activitats als centres cívics** per al trimestre que ve.

Davant de qualsevol tipus de lesió, independentment de la gravetat, s'ha d'emetre un **comunicat judicial**, a més d'un **informe mèdic**, que cal facilitar a la pacient.

4.4. Signes gràfics més utilitzats

4.4.1. Apòstrof

L'apòstrof (*l'home*) és un signe gràfic que no hem de confondre amb l'accent (*l'home*). S'apostrofen els articles i pronoms *el* i *la* i la preposició *de* davant de vocal o *h muda*.

L'alcalde obrirà l'acte a les vuit.

La consellera d'Acció Social i Ciutadania va parlar sobre la Llei de la dependència.

Hi ha excepcions:

- No s'apostrofa *la* davant dels mots femenins que comencin per *i* o *u* àtones:

La independència

La universitat

La humanitat

- No s'apostrofa *la* davant dels mots femenins quan la *i* o la *u* inicials formen síl·laba amb la vocal següent:

La iaia

La iuca

La UEFA

- No s'apostrofa *el* davant de mots que comencen en *i* o *hi* seguida d'una altra vocal:

El iode

El iogurt

- No s'apostrofa davant de hac aspirada:

El Hassan

El hip-hop

La hippy

4.4.2. Punt volat

El punt volat és el punt de la ela geminada (*l·l*). Cal diferenciar-lo del punt que fem servir per acabar les frases i separar-les entre si. Per introduir el punt volat només

cal pitjar *shift* (la tecla amb una fletxa a sobre) i la tecla 3 que no pertany al teclat numèric.

CORRECTE	INCORRECTE
col·legi	col.legi
col·locar	col.locar
nul·la	nul.la
pel·lícula	pel.lícula
sol·licitar	sol.licitar

4.4.3. Cometes

- Títols de capítols o parts d'una obra, ja sigui un llibre, un diari o revista, un disc, una sèrie televisiva, etc.:

És especialment interessant el capítol "Ciutats amb estratègia cultural" del llibre *Cultura i estratègia de ciutat. La centralitat del sector cultural a l'agenda local*.

Van reproduir les declaracions del ministre a la secció "Món" del diari *El Punt*.

Miquel Àngel Purcalla és l'autor de l'article "Normalització lingüística en el dret del treball" a l'últim número de la revista *Llengua i Dret*.

La cançó que més m'agrada de Manel és "És nit freda per ser abril".

- Títols de documents, informes, treballs, projectes, etc. no publicats:

Va presentar l'informe "Les polítiques de joventut de l'Administració local".

Es va doctorar amb la tesi "Els substantius d'acció i efecte en català".

- Noms de lemes, eslògans i campanyes:

La Conselleria de Polítiques d'Igualtat ha editat un calendari amb el lema "No hi ha tracte. No a la violència de gènere".

"Llegir ens fa més grans" és l'eslògan del Departament de Cultura de la Generalitat per promoure la lectura.

El Banc de Sang i Teixit impulsa la campanya "Amb una vegada no n'hi ha prou" per animar la població a donar sang.

- Exposicions:

L'exposició "Pau Casals i l'exili" s'ha pogut veure a diverses ciutats.

L'exposició "Capa, aquí" va mostrar les fotografies que Robert Capa va fer al Camp de Tarragona, Penedès i alguns llocs del Garraf, a partir de 1939.

4.4.4. Subratllat

- Usos admissibles: adreces d'Internet i adreces electròniques.

<http://www.tarragona.cat>
ajuntament@tarragona.cat

- Usos no admissibles: títols i text destacat.

Críteris d'estil de l'Ajuntament de Tarragona
Segons la Llei de protecció de dades de caràcter personal...
Hem d'aplicar el pla d'acció immediatament.

En casos com els que acabem de mostrar podem utilitzar la negreta en comptes del subratllat.

5. Qüestions gramaticals

5.1. El gènere de certs noms

El gènere dels mots pot ser masculí o femení; de vegades, però, per influència del castellà alguns mots es canvien erròniament de gènere.

GÈNERE CORRECTE	PARAULA	EXEMPLE
Masculí	afores	Viu als afores del poble.
	compte	Ja hem fet l'ingrés al compte de l'associació.
	corrent	Van posar la bandera vermella pels corrents.
	pendent	El carrer d'Eivissa fa un pendent molt accentuat.
	senyal	Els senyals de trànsit.
Femení	anàlisi	Ja tinc els resultats de les anàlisis.
	síndrome	És víctima de la síndrome d'abstinència.
	sida	S'ha avançat molt en el tractament de la sida.

5.2. Ús de *per* i *per a*

5.2.1. Davant de nom

Utilitzem *per*

- a) Per expressar qui fa l'acció:

El centre cívic va ser inaugurat per la tinenta d'alcaldia.
Les conseqüències de l'actuació han de ser assumides per qui l'hagi impulsada.

b) Per expressar el motiu o causa de l'acció:

Només ho faig per ella.
El sostre es va enfonsar per l'excés de pes.
Van anul·lar l'actuació per les reticències del veïnat.

Utilitzem *per a*

a) Per expressar finalitat o destinació:

Aquesta carta és per a mi.
Cal redactar un informe per a la Secretaria General.
Han arribat els tríptics per al Departament de Joventut.

5.2.2. Davant d'infinitiu

Sempre utilitzem *per*.

Ho va fer per ajudar-la.
Les bases de la convocatòria ja estan a punt per publicar.
Per organitzar l'acte cal tenir en compte el calendari.

5.3. Maneres d'expressar obligació i probabilitat

5.3.1. Perífrasis d'obligació

En el quadre següent teniu ressaltades en negreta les opcions correctes per expressar obligació. Les altres són incorrectes i, per tant, les hem d'evitar:

CORRECTE	INCORRECTE
Haver de + infinitiu	*Tenir que + infinitiu
Caldre + infinitiu	*Haver que + infinitiu
Ser necessari	*Ser precís

El Joan ~~va tenir que~~ VA HAYER DE marxar urgentment.
~~Hi ha que~~ CAL reconèixer l'esforç dels jugadors durant tota la temporada.
~~És precís~~ ÉS NECESSARI publicar els bases abans del dia 15.

5.3.2. Perífrasis de probabilitat

En català, expressem probabilitat amb el verb *deure* + infinitiu, no pas amb un futur. Per tant:

NO HEM DE DIR	SINÓ
*Com ja sabràs, et renovem el contracte.	Com ja deus saber, et renovem el contracte.
*Ja haureu vist que falta gent.	Ja deveu haver vist que falta gent.
*Com recordaràs, tens hora per a demà.	Com deus recordar, tens hora per a demà.
*Seran les 9 del vespre.	Deuen ser les 9 del vespre.
*Serà que t'ho he dit poques vegades!	Deu ser que t'ho he dit poques vegades!

Un altre error freqüent a l'hora d'expressar probabilitat en català és la fórmula *igual...*, que és incorrecta. En comptes d'aquest *igual*, cal fer servir paraules com *potser* o *probablement*. Per tant:

NO HEM DE DIR	SINÓ
*Igual vinc demà.	Potser vinc demà. / Probablement vindré demà.
*Igual ni se n'ha assabentat.	Potser ni se n'ha assabentat. / Probablement ni se n'ha assabentat.
*Igual t'aniria millor fer-ho d'una altra manera.	Potser t'aniria millor fer-ho d'una altra manera. / Probablement t'aniria millor fer-ho d'una altra manera.
*Diu que lliga molt, però igual s'ho inventa.	Diu que lliga molt, però potser s'ho inventa. / Diu que lliga molt, però probablement s'ho inventa.
*A aquestes hores igual ja ha sortit de casa.	A aquestes hores potser ja ha sortit de casa. / A aquestes hores probablement ja ha sortit de casa.

5.4. Relatius

No és correcta la combinació *preposició + article + que relatiu*. Quan hi ha una preposició, només s'han de fer servir els relatius *què*, *qui* o *qual*.

La funcionària ~~de la que~~ em parles ja no treballa aquí.

La funcionària DE QUI / DE LA QUAL em parles ja no treballa aquí.

El reglament ~~en el que~~ et bases es va aprovar l'any 95.

El reglament EN QUÈ / EN EL QUAL et bases es va aprovar l'any 95.

Les bases ~~a les que~~ fas referència ja estan publicades.

Les bases A QUÈ / A LES QUALS fas referència ja estan publicades.

El conseller ~~amb el que~~ parlaves ha marxat a una reunió.

El conseller AMB QUI / AMB EL QUAL parlaves ha marxat a una reunió.

5.5. Canvi de preposició

Davant d'infinitiu només hi van la preposició *a* (que és la més habitual) o la preposició *de*:

Trigaran ~~en~~ arribar.

Trigaran A arribar.

Aquest ciutadà té interès ~~en~~ pagar.

Aquest ciutadà té interès A pagar.

Totes les institucions van col·laborar ~~en~~ reconstruir el pont.

Totes les institucions van col·laborar A reconstruir l'edifici.

Es va penedir D'haver estafat hisenda.

5.6. Caiguda de preposició

Les preposicions *a*, *amb*, *de* i *en* cauen davant de conjunció:

No volia exposar-se ~~a que~~ li possessin una multa.

No volia exposar-se QUE li possessin una multa.

Va amenaçar-lo ~~amb que~~ li denegaria el permís.

Va amenaçar-lo QUE li denegaria el permís.

Estic segura ~~de que~~ vindrà.

Estic segura QUE vindrà.

Des ~~de que~~ li va tocar la loteria no ha tornat a treballar.

Des QUE li va tocar la loteria no ha tornat a treballar.

Hem de pensar ~~en que~~ l'any que ve haurà canviat el president de l'entitat.

Hem de pensar QUE l'any que ve haurà canviat el president de l'entitat.

5.7. Omissió de la conjunció

No s'ha d'ometre la conjunció *que* quan el complement directe que la segueix és una oració:

Us sol·licito QUE tingueu en compte les meves observacions.

Us demano QUE trameteu urgentment aquesta notificació al departament.

Us reclamo QUE feu cas de les meves demandes.

Us exigeixo QUE tingueu en compte les circumstàncies especials en què he sol·licitat l'ajut.

5.8. El complement directe no porta preposició

El complement directe és la part de la frase que rep l'acció. Es pot substituir pels pronoms *el / la / els / les* i, de vegades, per *en*. En català, el complement directe no porta preposició:

He vist ~~a~~ l'alcalde. (L'he vist.)
He vist l'alcalde.

Aquest nou centre té com a finalitat ajudar ~~a~~ les dones maltractades. (Aquest nou centre té com a finalitat ajudar-les.)
Aquest nou centre té com a finalitat ajudar les dones maltractades.

Van convidar ~~a~~ 25 persones a l'acte. (En van convidar 25.)
Van convidar tot el consistori a l'acte.

Tot i això, hi ha algunes excepcions:

- a) Davant dels pronoms *mi, tu, vós, vostè, vostès, ell, ella, ells, elles, nosaltres, vosaltres* i *si*:

L'estimava a ella.
Ens van cridar a nosaltres.

- b) En expressions que indiquen reciprocitat:

El perseguia com el gat a la rata.
Es miraven l'un a l'altre.

- c) Per desfer ambigüitats:

El Nàstic quedarà campió si guanya al Barça.

- d) Davant dels pronoms *tothom, tots, ningú, qui, el qual, la qual, els quals* i *les quals* es pot posar o no:

He saludat tothom. / He saludat a tothom.

6. La visibilització de les dones en la llengua

La llengua disposa d'una sèrie de recursos per visibilitzar les dones. Tot seguit es presenten els més importants. Per ampliar informació sobre aquesta qüestió, a la intranet es pot consultar el document "L'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric a l'Ajuntament de Tarragona".

6.1. Mots col·lectius

Els mots col·lectius expressen conceptes no marcats des del punt de vista de la masculinitat o la feminitat i, alhora, eviten haver de fer duplicacions innecessàries:

EN COMPTES DE	ÉS PREFERIBLE
alumnes	alumnat
electors	electorat
funcionaris	funcionariat
joves	jovent / joventut
professors	professorat
treballadors	personal / plantilla

També ens poden ser útils com *col·lectiu*, *comunitat*, *cos*, *equip*, *població*, *poble*, etc. seguits de l'adjectiu que correspongui en cada cas:

EN COMPTES DE	ÉS PREFERIBLE
inspectors	cos d'inspecció
musulmans	comunitat musulmana
reclusos	població reclusa
tarragonins	població tarragonina, ciutadania tarragonina

6.2. La paraula *persona*

La paraula *persona* és útil per evitar fer servir masculins genèrics:

EN COMPTES DE	ÉS PREFERIBLE
afectat	persona afectada
beneficiari	persona beneficiària
destinatari	persona destinatària
interessat	persona interessada
usuari	persona usuària
sotasignat	persona sotasignada

6.3. Duplicacions i barra inclinada

Els mots col·lectius, l'ús de la paraula persona i altres recursos com ara un canvi de frase són més recomanables que les duplicacions, a les quals només hem de recórrer quan no tenim cap més recurs per visibilitzar les dones en la llengua.

En aquesta mateixa línia, l'ús de la barra inclinada només és recomanable en textos necessàriament molt breus com qüestionaris, formularis, etc., ja que, si se n'abusa, entrebanca innecessàriament la lectura.

En aquesta reunió han estat convocats/des tots/es els/les professors/es interins/es i titulars, a més dels/les directors/res i els/les inspectors/res. [no recomanable]

En aquesta reunió s'ha convocat tot el professorat interí i titular, a més del personal director i el cos d'inspecció. [recomanable]

Fins i tot en textos en què l'ús de la barra inclinada seria admissible, la llengua té recursos per no haver-hi de recórrer.

EN COMPTES DE	ÉS RECOMANABLE
El / la interessat / da:	Nom i cognoms:
Nascut / da el dia:	Data de naixement:
Domiciliat / da:	Adreça:
Destinatari / ària	Persona destinatària
Al / la portador/a	A qui el porti

6.4. Professions i càrrecs

Molts oficis i càrrecs ocupats tradicionalment per homes en l'actualitat són exercits per dones. Quan ens referim a una dona que ocupa aquests llocs, ho hem de fer sempre amb la forma femenina.

EN COMPTES DE	CAL DIR (SI ENS REFERIM A UNA DONA)
l'aparellador	l'aparelladora
l'enginyer	l'enginyera
la gerent	la gerenta
la informàtic	la informàtica
la jutge	la jutgessa
la tècnic	la tècnica
la tinent d'alcalde	la tinenta d'alcaldia

El sufix *-essa* antigament es feia servir per fer referència a l'esposa de l'home que exercia el càrrec o la professió (per exemple, *l'alcaldessa* era la dona de l'alcalde). Actualment, s'utilitza per denominar la dona que l'exerceix.

D'altra banda, cal anar molt amb compte de no associar automàticament determinades professions amb un sexe o l'altre. Altrament, podem caure en inexactituds o, fins i tot, donar informacions falses de manera involuntària.

EN COMPTES DE	CAL DIR
dones de la neteja	personal de neteja
metges i infermeres	personal mèdic i d'infermeria
pilots i hostesses	personal d'aviació, personal de vol, tripulació
secretàries de direcció	secretaries de direcció, responsables de la secretaries de direcció

En el cas dels càrrecs, especialment si no sabem si qui els exerceix és home o dona o per a textos que han de tenir una perdurabilitat en el temps (lleis, rètols de despatxos...), el més recomanable és fer servir el nom de l'organisme o la unitat administrativa, en comptes del nom del càrrec.

EN COMPTES DE	POT SER PREFERIBLE
director	direcció
gerent	gerència
secretari	secretaria

6.5. Formes de tractament

De la mateixa manera que no fem distincions entre *senyors* i *senyorets* en funció de l'edat o l'estat civil dels homes, tampoc distingirem entre *senyores* i *senyoretetes* en el cas de les dones.

EN COMPTES DE	CAL DIR
A l'atenció del Sr. Jordi Ferrer i de la Srta. Sònia	A l'atenció del Jordi i la Sònia. A l'atenció de Jordi Capdevila i Sònia Ferrer. A l'atenció del Sr. Capdevila i la Sra. Ferrer.
He deixat l'encàrrec a la senyoreta Marta.	He deixat l'encàrrec a la Marta.

També cal evitar l'ús de *senyora* com a sinònim d'esposa.

EN COMPTES DE	CAL DIR
Sr. López i Sra. (p. ex. en una carta)	Sr. Anton López i Sra. Marta Vila
Saludi de part meva la seva senyora.	Saludi de part meva la (nom de la dona). Saludi de part meva la seva dona. Saludi de part meva la seva muller.

7. Tractaments personals

7.1. Emissor

Al web, podem utilitzar la primera persona del singular (*nosaltres*) per parlar de les actuacions que impulsem o gestionem des de cada un dels departaments:

Us oferim informació sobre el programa de festes.
Esperem que el nou web sigui útil a tota la ciutadania.

O bé recórrer a formes impersonals:

Es presenta el programa d'activitats d'estiu.
Es publiquen les bases de la convocatòria de subvencions d'enguany.

7.2. Receptor

Al web, utilitzarem la segona persona del plural (*vosaltres*) per adreçar-nos a la ciutadania.

Si teniu qualsevol dubte, poseu-vos en contacte amb nosaltres.
No us perdeu les "Històries a la fresca" d'aquest estiu!

D'altra banda, el tractament que s'utilitza en el llenguatge administratiu català és el de vós. Per tant, és el que cal fer servir en cartes, oficis, sol·licituds, etc.

Heu de presentar-nos la documentació abans del 15 d'octubre.
Us informem que ja podeu passar a recollir la documentació que havíeu sol·licitat.

8. Expressions fixades freqüents: unificació de criteris

- Dates

Quan escrivim la data amb el mes en lletres, hem de tenir en compte que:

- No hem de precedir el número de dia de la preposició *a*.
- El nom del mes va amb minúscula.
- L'any va precedit de *de* (no *del*).
- No s'ha de posar punt a l'any.

Cal seguir l'esquema següent:

24 de març de 2009

12 d'agost de 2009

Quan escrivim tota la data en números, separem el dia, el mes i l'any per una barra inclinada:

24/03/09

12/08/09

- Hores

En català s'expressen les hores mitjançant l'anunci dels quarts i mitjos quarts que passen sobre l'hora següent:

10.15: un quart d'onze

14.52: tres quarts i mig de tres

15.30: dos quarts de quatre

També podem utilitzar el sistema horari de 24 hores. En aquest cas, l'hora i els minuts se separen amb un sol punt:

11.30 h

19.23 h

22.00 h

El símbol *h* (*hora*) no porta punt.

- Telèfons

Per escriure un número de telèfon s'agrupen les xifres de tres en tres:

Per a més informació truqueu al 977 242 220 (Museu d'Història).

El número de la centraleta de l'OMAC és el 902 200 977.

Com que els números de telèfons s'identifiquen fàcilment com a tals, no és necessari posar-hi l'abreviació *tel.* al davant.

- Adreces

Les adreces postals s'escriuen seguint l'esquema dels models següents:

Pl. de la Font, 1
43003 Tarragona

Av. de Catalunya, 22 4t 3a
43002 Tarragona

C. del Baró de les Quatre Torres, 8 bxs.
43002 Tarragona

Cal tenir en compte que:

- En contextos formals es recomana mantenir *del* o *de la* entre el tipus de via i el nom de la via: *av. de Catalunya, c. dels Cavallers, c. de les Coques, pg. de Sant Antoni, pl. de la Font, pl. de la Imperial Tàrraco*, etc. Això passa quan el nom de la via és un substantiu.
- Quan el nom de la via és un adjectiu, no s'ha de posar res entre el tipus de via i el nom de la via: *c. Major, Rambla Nova*, etc.
- Després del nom de la via, precedit d'una coma, hi posarem el número directament, sense l'abreviació *núm.*
- Després del número hi posarem el pis i la porta (sense coma) o altres informacions (bloc, etc.).
- Entre el codi postal i el nom de la ciutat no hi va guionet.

- Adreces electròniques

La presència del símbol @ permet identificar les adreces electròniques com a tals. És per això que no cal posar-hi cap abreviació davant.

No obstant això, si pel motiu que sigui es creu convenient precedir-la de l'abreviació, cal fer servir *a/e*.

a/e: politica_linguistica@tarragona.cat

- Lleis i textos normatius

A l'hora de citar lleis i altres textos normatius cal tenir en compte les pautes següents:

- La primera paraula (Llei, decret, reglament, etc.) va amb majúscula inicial.
- Tot seguit, escrivim el número de llei, una barra i l'any en què es va aprovar.
- Tot seguit, escrivim la data entre comes.
- Finalment, la matèria sobre la qual tracta el text normatiu (tot amb minúscules).

Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística

Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal

Reial decret 1403, de 27 de novembre, pel qual es nomena president de la Generalitat el senyor José Montilla i Aguilera

9. Barris de Tarragona i altres noms de lloc

BARRIS I NOMS DE LLOC DE TARRAGONA²
Bonavista
Bonsol
Cala Romana
Campclar
Colls Majors
el Llorito
el Mèdol
el Pilar
el Rodolat del Moro
el Serrallo
els Boscos de Tarragona
els Montgons
els Pinars
els Quatre Garrofers
Ferran
Florimar
Icomar
la Campsa
la Floresta
la Granja
la Móra
la Salut
la Savinosa
l'Arrabassada
les Pinedes
Llevantina

² Recordeu que l'article dels noms de lloc catalans sempre va amb minúscula.

l'Oliva
Monnars
Parc Riu Clar
Riu Clar
Sant Pere i Sant Pau
Sant Pere Sescelades
Sant Ramon
Sant Salvador
Solimar
Tamarit
Torreforta

10. Recursos lingüístics en línia

- Traductors i correctors en línia

Corrector de Softcatalà
<<http://www.softcatala.org/corrector/>>

Internostrum
<<http://www.internostrum.com/>>

Traductor de l'Institut Cervantes
<<http://oesi.cervantes.es/traduccionAutomatica.html>>

Traductor de la Generalitat
<<http://traductor.gencat.net/>>

- Consultes en línia

Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2)
<<http://dlc.iec.cat/>> [És el diccionari normatiu de la llengua catalana.]

Portal de l'Enciclopèdia Catalana
<<http://www.encyclopedia.cat/>> [Enciclopèdia i diccionari.]

Termcat, Centre de Terminologia
<<http://www.termcat.cat/>> [L'apartat més útil és el Cercaterm.]

Optimot
<<http://optimot.gencat.cat/>> [És una mena de "Google lingüístic".]

Ésadir: el portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals
<<http://esadir.cat/>>

- Opuscles de la Secretaria de Política Lingüística

Abreviacions
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/abrevia.pdf>>

Criteris de traducció de noms, denominacions i topònims
<[http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/criteri\(1\).pdf](http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/criteri(1).pdf)>

Críteris de traducci3 de textos normatius del castellà al català
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/criteri2.pdf>>

Documentaci3 juríidica i administrativa
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/document.pdf>>

Majúscules i minúscules
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/majus.pdf>>

Marcar les diferències: la representaci3 de dones i homes en la llengua
<<http://www6.gencat.net/llengcat/publicacions/marcar/index.htm>>

- Críteris lingüístics del Departament de Justícia

Per consultar-los tots:
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_28590133_1.pdf>

Abreviacions
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_54394495_1.pdf>

Citacions bibliogràfiques
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_44677842_1.pdf>

Escriptura de nombres
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_26366003_1.pdf>

Majúscules i minúscules
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_14278907_1.pdf>

Recursos tipogràfics
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_43809596_1.pdf>

Redacci3 de documents juríidics i administratius
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_64216904_1.pdf>

Redacci3 de documents: mots connectors
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_29871887_1.pdf>

Signes de puntuaci3
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_10896884_1.pdf>

Tractaments protocol·laris
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_24132780_1.pdf>

- Traducció de noms de persones, coses i llocs
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_63456866_1.pdf>
- Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya
<<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/documentacio/llengua/toponimia/nomenclator/index.jsp>>
  - Noms de persones
<http://www.gencat.cat/justicia/cercador_noms/>
  - Guia de carrers de Catalunya
<http://mercuri.icc.cat/website/mob_nf/mob1/mob2/inici2.htm>
  - Diccionari català-valencià-balear
<<http://dcvb.iec.cat/>>
- Recursos per a l'autoaprenentatge
    - Servei de Política Lingüística del Govern d'Andorra
<<http://www.catala.ad>> [L'apartat que us pot ser més útil és "Flaixos de llengua".]
    - Servei de Llengües i Terminologia de la UPC - Fitxer lingüístic
<<http://www2.upc.edu/slt/fl/>>
    - Servei Lingüístic de la UOC
<<http://www.uoc.edu/serveilinguistic/home/index.html>> [L'apartat que us pot ser més útil és "Dubtes freqüents".]
    - Curs d'autoaprenentatge de llenguatge jurídic
<<http://www.gencat.cat/justicia/llengjur/index.html>>
    - Material didàctic per a cursos de llenguatge administratiu
<<http://www.eapc.es/publicacions/varia/material-la/index.htm>>
  - Tècniques d'expressió
    - Guia de comunicació eficaç (UAB)
<<http://antalya.uab.es/gab-llengua-catalana/www/cat/assessorament/guia/index.html>>
    - Tècniques d'expressió escrita (Diputació de Barcelona)
<http://www.diba.es/fl/fitxers/Manualspaper/Expresio_escrita_consulta.pdf>
  - Cursos de llengua catalana
    - Consorci per a la Normalització Lingüística
<<http://www.cpnl.cat/tarragona>>
    - Servei Lingüístic de la URV
<<http://www.linguistic.urv.es>>
  - Programari en català
    - Softcatalà
<<http://www.softcatala.cat>>